

KAKSI PUHEENVUOROJA LASKUVARJOKISOISTA

1) RICHARD HENRYSSON

Richard Henrysson tuli suomalaishyppääjille tutuksi Oulun SM-kilpailujen yliuomarina ja Immolan PM-kilpailujen ruotsalaisena tuomarina, joissa molemmissa tehtävissä hän sai osakseen hyppääjien taholta maineen rauhallisena ja taitavana tuomarina, joka puolueettomasti hoiti tehtävänsä. Hän on 35-vuotias ja aloitti hyppäämisen vuonna 1957 Ruotsin armeijan laskuvarjojääkärikoulussa. Vuonna 1959 hän oli mukana perustamassa laskuvarjokerhoa Göteborgin ja 1960 hän hyppäsi ensimmäiset siviilihyppynsä. Ensimmäisiin kilpailuihinsa hän osallistui 1964. Vuonna 1967 hän osallistui loukkaantumisen takia viimeistä kertaa Ruotsin mestaruuskilpailuihin ja tuomitsi ensimmäiset kilpailunsa. Siitä lähtien tuomarin tehtävät ovat kutsuneet neljään—viiteen kilpailuun vuosittain, näiden joukossa mm. Oklahoman MM-kilpailut.

Richardin paras laji oli tarkkuus, mutta tyylihyppääjäksi hänestä ei omien sanojensa mukaan koskaan ollut. Vuonna 1966 hän oli kuitenkin vähällä voittoa yleismestaruuden, mutta viimeinen tyylihyppy epäonnistui ja vei mahdollisuudet. Nykyisin hän hyppää ainoastaan relatiivihyppyjä.

SUOMALAISISTA HYPPYSYSTEEMEISTÄ

— Organisaatorisesti Suomessa ollaan hyvin pitkällä. Jos esimerkiksi pohjoismaisissa puitteissa voitaisiin järjestää yhteisvoimin MM-kilpailut, uskon, että selviytyisimme hyvin helposti. Kysymys olisi vain rahasta, sillä täällä ei ole mitään suuryrityksiä, jotka voisivat taloudellisesti tukea kilpailuja kuten esimerkiksi USA:ssa, mutta henkilöunnallisesti ja hallinnollisesti ja myös järjestelmän kannalta luulen että olemme paljon paremmissa asemassa kuin USA:n MM-järjestelykoneisto.

Pienenä yksityiskohtana voi mainita Oklahomassa käytössä olleet kiikarit, jotka olivat alapuolella kaiken arvostelun. Siellä oli kai vain kaksi hyvää kiikaria, joista toinen oli erään mukana olleen ranskalaisen. Koetimme etsiä niitä

kaikkialta, muttei edes myytävänä ollut käyttökelpoisia. USA:ssa oli kyllä paljon erittäin korkeallakin tasolla. Hyppykoneet olivat hyviä, ruoka oli erinomaista ja jokainen joukkue sai hallintaansa auton kilpailujen ajaksi, mutta kaikki tämä peittyi huonoon järjestykseen kilpailujen kulussa. Olin todella odottanut paljon parempaa.

HYPPÄÄJISTÄ JA KILPAILEMISESTA

— Teillä Suomessa on laaja hyvien hyppääjien joukko, mutta teiltä puuttuvat huiput, joita meillä Ruotsissa on. Luulen, että syynä tähän on harjoitus — tai sen puute. Luulen myös, että kilpahyppääjien keskuudessa ei olla tarpeeksi määrätietoisia. Kun on paljon hyviä hyppääjiä, ei siinä ole huippua, johon kannattaa sijoittaa tarpeeksi heidän edelleen kehittämiseksi. Ruotsissa puhutaan paljon erikoistumisesta. En tiedä onko se välttämättä hyväksi, mutta tosiasia on, että sillä tavalla on saavutettu erittäin hyviä tuloksia.

RELATIIVISTA JA TEMPUSTA

— Luonnollisesti kaikkia voidaan hypätä. Nyt on niin, että relatiivi on vasta alussa, joten siitä on paha sanoa paljonkaan — itsehän hypään nykyään vain sitä. Jos sitä pitää jatkaa vain rakentamalla tähteä, muodostuu koko lajista vain eräänlainen uloshyppyteknikan koe, sillä mitä nopeammin pääset ulos koneesta, sitä nopeammin saat tähden kokoon. Luulen että pelkkä tähden kasaminen katoaa relatiivihyppästä. Suuntaus lienee se, että pyritään muodostamaan erilaisia kuvioita toisensa jälkeen ja siitä otetaan aikaa. On myös esillä ajatus kymmenen miehen tähden teosta ja tämän arvostelemisesta ajassa, ja se lienee tällä hetkellä oikein. Muodostelmat saattavat kuitenkin syrjäyttää sen. MM-lajeina on tällä hetkellä kymmenen tähti ja neljän hyppääjän muodostelmat.

— On täysin mahdollista pitää itsensä huipulla sekä tarkkuudessa että tyylihyppäyksessä, mutta se edellyttää, että hypätään hyvin paljon. Jonas Wallberg on tästä hyvä esimerkki, mutta hänellä on takanaan paljon hyppyjä ja harjoittelua.

— Käsitykseni on, että hyvästä tyylihyppääjästä tulee hyvä relatiivihyppääjä, sillä hän osaa hallita itsensä ilmassa moitteettomasti. Siihen ei tarvita kuin hiukan viimeistelyä ja muun tehtävän vaatimaa erikoiskoulutusta.

LASKUVARJON HYÖTYKÄYTTÖSTÄ

Oulun savuhyppääjätoiminta oli

minulle iloinen uutuu. Norjassa on muutaman kerran hypätty turturalueelle pelastustehtävissä. Itävallassa on samanlaista toimintaa, mutta se tapahtuu sotilaallisen organisaation puitteissa, vaikka siihen osallistuu suuri joukko siviilihyppääjiä. Tällaiset hyppääjät ovat lisäksi omiaan parantamaan suhteita ilmailijoiden ja muiden ihmisten välillä. Kaikki myönteinen, mitä tehdään, on luonnollisesti omiaan vaikuttamaan mielipiteisiin ja nimenomaan hyvään suuntaan. Ruotsissa tosin ilmailu ei ole siinä määrin häiriötekijän asemassa kuin Suomessa kuuleman mukaan. Tilanne oli aiemmin toinen, mutta mielipiteet ovat muuttuneet, ja tässä on osansa myös lehdistön myönteisellä suhtautumisella asiaan. — Yksityiskohtana voi mainita vesikoneet, jotka teillä ovat pahimpien häiritsijöiden maineessa. Meillä niitä luonnollisesti on vähemmän — eihän meillä ole paljon järviäkään — ja on lähinnä ilo nähdä vesikoneen laskeutuvan järvelle, jonka rannalla olet, tietenkin edellyttäen, etteivät ne jatkuvasti nousta ja laske. Rajoitukset, joita teillä on, ovat mahdollisesti seurausta siitä, että olette käyttänyt ihmisten kärsivällisyyttä liiallisesti hyväksenne.

VARUSTEISTA

Hyvään hyppyyn kuuluu kolme tekijää — harjoitus, hyppääjä ja varjo. Hyvä hyppääjä tekee hyvän tuloksen millä varjolla tahansa, jos hänellä on se kokemus, minkä varjo vaatii. Toiset varjot vaativat enemmän harjoittelua kuin toiset. Esimerkiksi Papillon — jos hyppääjä on tottunut PC:iin, hän voi melko helposti siirtyä Papillonin käyttöön, mutta päinvastoin on paljon hankalampaa. Pidän PC:a eräänä vaikeimmista varjoista. Para-Sledistä ei tässä yhteydessä kannata puhua — meillä on niitä vain yksi, ja Gyllenkrok on hypännyt sillä paljon. Hyvästä hyppääjästä puheen ollen, Nicky hyppäsi ennen kilpailuja sekä PC:lla että Sledillä ja nollanollat tulivat yhtä helposti molemmilla. Gyllenkrokillä ei ole kovin paljon hyppyjä — viisi tai kuusi sataa — mutta hän hyppäsi niistä lähes neljä sataa viime vuonna ja siinä yhteydessä opetteli Sledin käytönkin. Sled vaatii paljon pidemmän keskittymisen finaaliin kuin PC ja sallii siinä vähemmän virheitä.

TULEVAISUUDESTA

Palaan vielä edelliseen kysymykseen ja lisään, että hyvälle hyppääjälle kuuluu olla kunnianhimoinen. Hänen täytyy haluta voittaa ja olla paras. Se on koko toiminnan

käyttövoima ja ainoa järjellinen motiivi harjoittelulle.

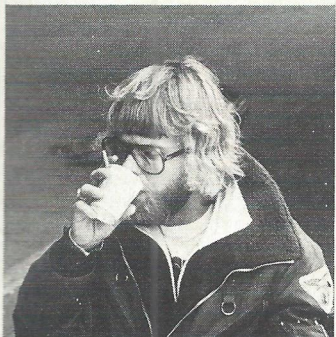
Mitä tulevaisuuteen tulee, sitä on hyvin vaikea ennustaa. Luulen, että tilanne pysyy suunnilleen tällaisena, miltä se nyt näyttää. Tarkkuus tulee aina pysymään kilpailulajina. Siinä käytettävät varusteet kehittyvät, mutta laji säilyy, sillä se vaatii hyppääjältä jatkuvaa harjoittelua erilaisissa olosuhteissa. Toiseksi luulen, että relatiivi saa enemmän jalansijaa. Nythän Pohjoismaissa on ollut vasta yksi kilpailu kuuden miehen tähden muodostamisessa.

Ehkä — siitä ei missään tapauksessa voi olla varma — tyyli joutuu väistymään, sillä lajin harrastajia ei enää tule niin paljon kuin aikaisemmin. Tämä johtuu ehkä siitä, että juuri tyylihyppy ovat vaikeimpia mahdollisia hyppyjä. Siinä on uskomattoman paljon ajateltavaa — on vartalon hallinta, on tarkkailtava liikkeiden suoritussuuntaa, on päätettävä miten ja milloin alkaa liikesarjan -se on kaikki vaikeinta, mitä voin hyppäämisessä kuvitella.

— Luulen, että olemme melko pitkällä mitä tarkkuuteen tulee. Suurin puute on kilpailukokemuksen puute suurista kilpailuista ja tottumattomuus mannermaisiin tuuliin. Tähän asti finaaliimme on ollut pitkä ja matala, mutta nyt olemme alkaneet totutella myös kovalla tuulella siihen, että tulemme korkealta finaaliin. Itävallassa vuonna -71 huomasimme tämän tarpeellisuuden, sillä vasta kilpailuviikon lopulla joukkueemme — jota etukäteen pidettiin varsin hyvänä — pääsi kuvaan mukaan totuttuaan mannermaisiin joka puolelta pyöriiviin tuuliin.

Toivoisin, että neljän hyppääjän muodostelmat tulisivat mukaan ensi vuoden arvokilpailuihin. On myös esitetty ajatus, että muodostettaisiin kahdeksan hyppääjän tähteä, mutta se ei ole niin hyvä ajatus, sillä on hyvin vähän hyppääjiä, joilla on mahdollisuus harjoitella tätä, ja sitäpaitsi se vaatii suuria hyppykoneita kilpailun läpiviemiseksi.

Huhtiku 10/73

2) AFFE NORRA

Immolan PM-kilpailujen ylituomari, Ralf Norra, jonka hyppykansa tuntee paremmin Affen nimellä, on tänä vuonna tehnyt paljon työtä laskuvarjoheilun parissa. LUKTin puitteissa tapahtuva kehitystyö ja ikävät velvollisuudet onnettomuuksien tutkijalautakunnan jäsenenä, tehtävät Oulun SM-kilpailujen tyylihyppyjen yhtenä tuomarina ja samalla myös tarkkuushypyissä kilpailijana sekä viimeksi nyt PM-ylituomarina ovat pitäneet Affen tiiviisti tämänvuotisten hyppy tapahtumien keskipeiteessä. Hänen mielipiteensä laskuvarjoheilun suuntaviivoista ja viimeaikaisista tapahtumista, paitsi että ne sopivat erinomaisesti yhteen hänen ruotsalaisen kollegansa mielipiteiden kanssa, antavat selkeän kuvan siitä, mitä pitää tehdä, jotta hyvin alkanut kehitys ei jarruuntuisi, vaan jatkuisi mieluummin kiihdyvällä vauhdilla.

Pahin puute Immolan PM-kilpailussa oli ilmeisesti se, että kilpailujen järjestäjiltä, paikalliselta kerholta ja sen toimihenkilöiltä puuttui tarvittava järjestelykokemus. Omalta kannaltani pahimmaksi muodostui se, että jouduin kantaan osottain vastuuta myös kilpailun johtajan tehtävistä, mikä lisäsi ylituomarin muutenkin isoa urakkaa. Pisteinä i:n päällä oli vielä sääolosuhteiden aiheuttama kilpailujen venyminen, mikä ei ainakaan helpottanut tilannetta.

Kilpailujen puitteet olivat erinomaiset kaikesta huolimatta. Jos järjestelykoneisto olisi ollut kokeneempaa, kisoista olisi muodostunut sellaiset, joita ei vielä missään ole nähtykään. Ilman muuta pitäisi lähteä siitä, että se kerho, joka järjestää PM-tason kilpailut, on ainakin kerran järjestänyt SM-kilpailut.

YHTEISPOHJOISMAISUUDESTA

Yhteistyö sujui melko hyvin eri maiden välillä. Yksi protesti esitettiin, ja se kyllä oli selvä osoitus joko huonosta kilpailuhengestä tai sitten tanskalaisjoukkueen johdon kokemattomuudesta. Jos olisin ol-

lut juryn puheenjohtajana, en olisi edes ottanut sitä käsiteltäväksi, sillä se ei ollut oikein perustein tehty. Ei voitu viitata mihinkään sääntöpykälään, jota olisi rikottu. Protesti johtui yksinomaan siitä, että tuli huono tulos ja haluttiin uusia.

Tuomarien yksimielisyys tyylin arvostelussa oli yllättävän hyvä. Joissakin ääritapauksissa oli tietysti eroa, mutta ne olivat sellaisen hyppääjien kohdalla, jotka tekevät tempun tuonne 14 sekunnin päälle. Ne tempot olivat sellaisia koukeroita, ettei kukaan tiennyt milloin pitää panna kello käyntiin ja milloin pysäyttää. Tällöin kilpailijan suorituskin on niin epätarkka, ettei aikaeroilla juuri ole merkitystä. Nopeampien, selvästi hyväviihtien hyppääjien arvostelussa aikaerot pyörivät puolen sekunnin tienoilla viiden tuomarin kesken ja se oli kyllä yllättävää.

HARJOITTELUSTA JA HYPPÄÄMISESTÄ JA KARSIMISESTA

Oma mielipiteeni on se, että nyt taas kävi niin, ettei PM-kilpailuissa ollut paras mahdollinen joukkue mukana. Viime kerralla karsintaperuste oli ilmeisen väärä, ja nyt taas Oulun kilpailun olosuhteet aiheuttivat sen, että joitakin parhailta hyppääjiä loppui huumorintaju säähän ja he keskeyttivät. Tarkkuutta silmällä pitäen joukkueesta ei tullut parasta mahdollista, mutta tempussa kyllä olivat aivan oikeat miehet mukana.

Joukkueita ei tietysti ole pakko valita yhden kilpailun perusteella, mutta jos lähdetään valitsemaan kaksien kilpailujen avulla, niin silloin tulee kysymys siitä, mitkä kilpailut ne ovat ja silloin myös se joka saa nämä kilpailut järjestettäväkseen, saa enemmän osanottajia. Toinen tärkeä seikka on se, että jos on vilkkaampi kilpailukesä, jossa on MM, PM, ja SM-kilpailut, ja sitten vielä karsintakilpailut, niin se edellyttää hyppääjältä kolmen kuukauden kesälomaa, ja siihen ei juuri kellään ole mahdollisuutta.

Minusta tuntuu siltä että joskus pitäisi päästä tilanteeseen, jolloin voitaisiin valita jo edellisenä vuonna kymmenen — viisitoista hyppääjää, joista sitten edustuskilpailuun lähtevä joukkue lopullisesti valitaan. Nämä hyppääjät voivat silloin rauhassa keskittyä harjoitteluun. Muilla ei tällöin tosin ole mahdollisuutta kuin vasta seuraavan vuoden kilpailuihin, joten he voivat harjoitella sitä silmällä pitäen ja ehkä helpommin osallistua myös kilpailujen järjestelytehtäviin. Nythän oli paha pulma siinä, että vasta SM-kilpailujen jälkeen voitiin nimetä hyppääjät, jonka jälkeen valittiin toimihenkilöt PM-kilpailui-

hin. Heille jäi tällöin hyvin vähän aikaa perehtyä tehtäviinsä.

Karsintaperusteena tänä vuonna oli se, että tempusta otetaan kolme parasta ja tarkkuudesta neljä seuraavaa, jolloin molempiin lajeihin saadaan paras joukkue.

Toissa vuonna pääpaino oli yleiskilpailussa, joka johti siihen, että saatiin hyviä yleismiehiä, jotka ovat tasaisen heikkoja molemmissa lajeissa. Täytyy keskittyä erikoismiehiin, jolloin saadaan paras tulos. MM-kilpailuissa tilanne on hiukan toinen, koska sinne lähtee vain viisi hyppääjää. Minulla on sellainen kuva MM-joukkueesta, että kannattaa ehkä ottaa paras tyylihyppääjä ja neljä parasta tarkkuudesta, sillä tempussa ei ole käytännöllisesti mitään mahdollisuuksia -tarkkuus ja silloin lähinnä joukkuetarkkuus tarjoaa parhaimmat sijoitusmahdollisuudet.

Erikoistuminen sinänsä ei ole minkään arvoinen asia jos vain hypätään, harrastetaan laskuvarjohyppyä urheiluna ja ajanvietteenä. Jos aiotaan kilpailla, erikoistuminen on välttämättömyys. Jos kilpailemaan lähdetään ilman erikoistumista, on kysymys lähinnä kymmenottelutunnelmista, ja on tietysti hyvä, että kaikkia eri lajeja opetellaan. Tosi kilpailu kuitenkin käydään tarkkuudessa, tyyliässä ja nyttemmin myös relatiivihypyissä. Ne ovat kaikki aivan omia lajejaan. Olen sitä mieltä, että yleiskilpailu pitäisi jättää pois kokonaan. Yleismestaria ei olisi syytä lainkaan nimetä, sillä ei tarkkuudella ja taitohypyillä ole mitään yhteistä.

KILPAILULAJIEN KEHITTÄMISESTÄ

Luulen, että kaikki kolme, relatiivi, tempu ja tarkkuus säilyvät tulevaisuudessa suunnilleen tasaveroisina. Ainoa, mikä voisi tipahtaa pois, on taitohyppy, sillä se on nyt viety niin huippuunsa, että huiput toulta idästä tekevät tempun niin nopeasti kuin ihminen voi, joten muilta on pohja pois. Heidän harjoitusmääränsä yhtä kilpailua varten pyörii samoissa mitä meikäläinen hyppääjä hyppää parina kolmena vuonna, ja siitä seuraa, että lähtökohdat ovat kokonaan toiset. Relatiivi sopii hyvin korvaamaan tyylin, sillä ne ovat jossain määrin samaa -relatiivihan on työskentelyä vapaassa kuten tempukin.

Relatiivi ei varmasti tule jäämään pelkkään tähdentekoon. Tekeillä on MM-säännöt relatiivihypyille, ja niihin tulee erilaisten muodostelmien takia, timantteja, jonaja ja rivejä ja muita kuvioita. Yksi vaihtoehtohan on MM-yritykset tähden koossa, mutta sillä ei ole mitään pohjaa kilpailuissa. Ilmeisesti tullaan myös kilpailu-

maan kymmenen miehen tähden teossa aika arvosteluperusteena.

Kuviot ja kymmenen tähti lienevät tulevaisuuden kilpailulajit. Tämä kymmenen tähti on meillä utopiaa nimenomaan kilpailuja silmälläpitäen, olipa taso mikä hyvänsä. Kun edes Suomen ennätys saataisiin kymmeneksi, olisi se suuri saavutus. Nämä neljästä kuuteen miehen kuviokellunnat ovat jo kokonaan toinen asia, niitä voi harjoitella nykyisellä konekalustollakin.

Tarkkuus on sitä mitä se on ollut, eikä se muuksi muutu. Varjotyypit kehittyvät ja hypyt tulevat tarkemmiksi. Ainoa mitä pitäisi parantaa, on tarkkuushyppyjen mittaustekniikkaa. Kun hiekkaan hypätään, ei mittatikkua joka tilanteessa osu niin sentilleen siihen, mihin pitäisi. Kehitteillä on sellainen kumimatto, mikä rekisteröi siihen osuneet iskut sentin tarkkuudella sähköisesti. Laite on tšekoslovakialainen ja sitä on jo esiteltäkin julkisesti. Se halkaisija on kuitenkin vain noin 50 senttiä, joten se mittaa vain tarkat hypyt, ja niissähän se onkin tärkein.

KILPAILUJEN JÄRJESTÄJILLE

Aloitattava järjestelyt puoli vuotta ennen kilpailuja ja viimeistään kolme kuukautta ennen kilpailuja pitäisi kaiken olla valmista. Siinä vaiheessa kuitenkin huomaatte, että vaikka kaikki on valmista, on puolet vielä tekemättä. Samoin tärkeimmät toimihenkilöt pitäisi lyödä lukkoon puoli vuotta aikaisemmin, jotta heillä olisi aikaa valmistautua tehtäviinsä, tutustua sääntöihin ja ottaa selvää kilpailuissa käyneiltä, mitä ja miten pitää tehdä. Silloin jää aikaa myös vaikka kenraaliharjoituksellekin.

Kilpailijoita nyt ei paljon voi neuvoa — vaikka kyllä minusta pitäisi kilpailijankin keskittyä johonkin lajiin — miettiä sitä enemmän eikä vain hypätä — ja harjoitella sitten oikein tosi mielellä. Se on meillä tietysti vaikeaa, kun rahaa ei ole liikaa. Hyppäämällä voi tietysti saada rahaa, mutta meiltä puuttuu kattojärjestö, joka ajattelisi vain hyppääjien kannalta tämän touhun. Nykyään on jokainen kerho niin tiukoilla, että ne ottavat rahat mistä saavat. Meillä ei ole Suomessa rahaa järjestelmälliseen valmentautumiseen. Suurin puute on se, että ei ole yhtä tai kahta henkilöä, jotka työkseen hoitaisivat näitä asioita. Toinen vaihtoehto olisi ehkä se, että saisi koko hyppykansan puhaltamaan yhteiseen hiileen. Nythän niiden pitäisi liiton kautta puhaltaa samaan hiileen, mutta useinkaan ei löydy sitä hiiltä, vaan puhalletaan johonkin liiton yleishiileen ja se ei ehkä innosta puhaltamaan tarpeeksi.